

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України**

ЗБІРКА ТЕЗ ТА СТАТТЕЙ
науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

ПОЛТАВА
19-20 жовтня 2023 року

Редакційна колегія:

Вячеслав ЖДАН – головний редактор

Галина ЄРОШЕНКО – заступник головного редактора

Наталія УЛАНОВСЬКА-ЦИБА – відповідальний редактор

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ». – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2023. – 207 с.

Література

1. Курик М.В., Тяжка О.В. Екологічні проблеми здоров'я дітей// «Здоров'я України» медична газета, Київ, 2011. С. 50-51.
2. Підлужна С.А. Екологічні аспекти здоров'я людини / С.А. Підлужна, В.О. Рогуля//Проблеми відтворення та охорони біорізноманіття України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції– Полтава, 2017 р. – с.98-100.
3. Шерстюк О.О. Екологічні аспекти здоров'я людини/О.О. Шерстюк, С.А. Підлужна//Проблеми відтворення та охорони біорізноманіття України: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції – Полтава, 2016р. С. 165-167.
4. Екологія та медицина – нова ідеологія медичної освіти / М.Ю. Салюта М.Ю., Г.Б.Костинський , Н.Є.Костинська , О.В.Вербицька // Вісник Вінницького національного медичного університету. — 2010. – №14(2). –С.357-360

Дерев'яно Т.В.¹, Звягольська І.М.²

**¹ Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка, м.Полтава, Україна**

² Полтавський державний медичний університет, м.Полтава, Україна

МЕДИКО –ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я ПОДОРОЖУЧОЇ ЛЮДИНИ

На сьогодні набуло актуальності питання щодо збереження та відновлення загальносвітового, загальнопопуляційного та індивідуального здоров'я як найважливішої цінності людської спільноти. В умовах підвищеного антропогенного навантаження у поєднанні зі стресовим і нервово-психологічним впливом суттєво зросла роль туристичної діяльності. Туризм розглядають як один із сучасних превентивних заходів щодо підтримання та відновлення соціально-біологічного гомеостазу макроорганізму.

Доведено, що в новій соціально-екологічній системі окремі індивіди або цілі групи подорожуючих людей вступають у взаємодію з певними комплексами клімато-географічних, абіотичних, біотичних та антропогенних факторів, які завжди відрізняються від динамічно взаємопов'язаних чинників в постійних умовах проживання цих суб'єктів. Вагомим і незаперечним фактором впливу на адаптаційно-регуляторні системи кожної людини, яка під час подорожі опинилася в новій для неї соціально-екологічній системі факторів є мікробний чинник. Адже, всі мікроорганізми є убіквітарними і заселяють будь-які біотопи навколишнього середовища, формуючи в них мікробіоценози. Серед мікроорганізмів, які виявляються в різних об'єктах довкілля, становлять ті, які

потрапляють в ґрунтове, водне та повітряне середовище із різних біологічних матеріалів і продуктів життєдіяльності людей (слина, харкотиння, слиз, блювотні маси, сеча, фекалії та інше). З одного боку – це мікроорганізми, які є складовими автохтонної та алохтонної нормобіоти макроорганізму і є непатогенними або умовно-патогенними, а з іншого боку – це патогенні мікроорганізми – чинники інфекційної патології людини. Тому, ґрунт, вода, повітря, дикі та свійські тварини, контаміновані харчові продукти є резервуаром і/або фактором передачі чисельних патогенів – збудників бактеріальних, вірусних, грибкових, протозойних та інших інфекційних захворювань. У зв'язку з цим великого значення набувають питання біобезпеки і захисту всіх, хто вирушає у подорож, мандрівку із сподіванням на відновлення свого фізичного і духовного потенціалу.

Різноманітність природних ландшафтів та біоценозів певних екосистем на території України та інших країн світу створює умови для довготривалого існування так званих природно-вогнищевих інфекцій, можливість багаторічного підтримування яких зумовлене наявністю переносників збудників захворювань (комахи, кліщі). Це, зокрема, туляремія, вірусні енцефаліти, деякі рикетсіози, конвенційні захворювання (чума, жовта лихоманка), певні форми лейшманіозів, при яких переносниками є різні види іксодових, гамазових, червонотілкових кліщів, комарів, москітів та інших членистоногих, які є у багатьох країнах світу.

Відомо, що високу біонебезпеку для здоров'я людини становлять представники іншої еколого-географічної групи – ссавці і птахи, яких розводять або утримують на сільськогосподарських фермах, господарствах, домашніх господарствах та синантропні тварини (переважно миші, пацюки). Значний біоризик для подорожуючих становлять сапронозні інфекції (легіонеліози, глибокі мікози, клостридіальні інфекції, холера), при яких природним резервуаром збудників є переважно ґрунт і вода. Небезпеку для людства загалом, і для подорожуючих, зокрема, становлять емерджентні хвороби: ВІЛ, легіонельоз, кліщовий борреліоз, «атипова пневмонія», геморагічні лихоманки Ласса, Марбург, Ебола, пріонні хвороби – діагностовані вперше і які суттєво впливають на людей; сальмонельоз, лістеріоз, ієрсеніоз, ешерихіози, кампілобактеріози, тощо – вже старі відомі інфекційні хвороби, які були контрольовані, але знову неочікувано отримують розповсюдження або проявляються в нових змінених формах епідемічного стереотипу.

Подорожуючі люди для збереження своїх адаптаційних можливостей й підтримання вже обраного здорового способу життя повинні отримувати здорове харчування, що на практиці забезпечується дотриманням фізіологічних та гігієнічних основ харчування, а також дотриманням санітарних правил під час отримання, транспортування, зберігання та кулінарної обробки харчових

продуктів. Це є необхідною умовою для запобігання їх забрудненню патогенними мікроорганізмами (бактеріями, вірусами, найпростіших, грибів), які при недотриманні зазначених вимог можуть спричинити інфекційні захворювання, глистні інвазії, гострі харчові отруєння та хронічні інтоксикації.

Необхідно зазначити, що у туристичних групах певну небезпеку становлять люди, які виділяють патогенні мікроорганізми за причини перебування на стадії інкубаційного або продромального періодів інфекційної хвороби, здорового мікробноносійства, при загостренні хронічних інфекцій тощо. Як відомо, що на інфекційний процес фактори довкілля чинять опосередковану дію, знижуючи чи підвищуючи сприйнятливість організму людини, або знижуючи чи підвищуючи інфікуючу дозу та вірулентність збудника, активують механізми зараження і відповідні до них шляхи передачі інфекції.

Таким чином, проблема мікробіологічних ризиків для подорожуючих людей в контексті зменшення ймовірності їх інфікування патогенними та умовно-патогенними мікробами набирає все більшої актуальності у сфері туризму. Тому з метою попередження виникнення інфекційних захворювань необхідно інформувати людей, вже потенційно готових до подорожі.

Дігтяр Н.І., Герасименко Н.Д., Лавренко А.В., Авраменко Я.М.
Полтавський державний медичний університет, м.Полтава, Україна

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЗМІН В РОТОВІЙ ПОРОЖНИНІ З ЗАХВОРЮВАННЯМИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ

Зважаючи на значну поширеність захворювань серця і судин, метою нашої роботи було оцінити стоматологічний статус у хворих серцево-судинною патологією.

Спостереженню підлягали 34 пацієнти. До першої групи відносяться студенти ПДМУ, з них 17 чоловік віком 19-22 років. До другої і третьої групи – хворі з патологією серцево-судинної системи, з них 9 чоловік віком від 41 до 60 років (2 група), 8 пацієнтів старше 60 років (3 група). В кожній групі провели огляд, який включав: збір анамнезу, оцінку стоматологічного статусу, стан серцево-судинної системи (об'єктивний огляд, загальний аналіз крові, біохімічний аналіз крові та ЕКГ).

Досліджували інтенсивність ураження зубів карієсом. З цією метою визначали індекс КПВ. Оцінку рівня гігієни порожнини рота проводили за динамікою індексу гігієни порожнини рота ОНІ-S. Оцінку динаміки запального процесу в яснах проводили за індексом РМА.

Ваценко А.В., Єрошенко Г.А., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Рябушко О.Б., Клепець О.В., Кінаш О.В., Шевченко К.В., Григоренко А.С., Донець І.М.	28
ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ Виженко Є.Є., Куроєдова В.Д.	30
СТАН ТКАНИН ПАРОДОНТУ В ОРТОДОНТИЧНИХ ПАЦІЄНТІВ Галич Л.Б., Виженко Є.Є., Куроєдова В.Д.	32
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ОРТОДОНТІЇ В РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО СТАНУ Герасименко Л. О., Ісаков Р.І.	33
ПСИХОСОЦІАЛЬНА ДЕЗАДАПТАЦІЯ, ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПОРУШЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ Годуадзе Г.Н., Пелипенко О.В.	35
РОЛЬ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ У ПЛАНУВАННІ ОПЕРАТИВНИХ ВТРУЧАНЬ ПРИ ВНУТРІШНЬОСУГЛОБОВИХ ПЕРЕЛОМАХ П'ЯТКОВОЇ КІСТКИ Григоренко А.С., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Лисаченко О.Д., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Рябушко О.Б., Передерій Н.О.	37
УЛЬТРАСТРУКТУРНА ПЕРЕБУДОВА КЛІТИН ДИФУЗНОЇ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ У СТІНЦІ 12-ПАЛОЇ КИШКИ ПІД ВПЛИВОМ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК Гринь В.Г., Костиленко Ю.П., Рябушко М.М.	39
ІМУНОГІСТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРУПОВИХ ЛІМФОЇДНИХ ВУЗЛИКІВ ЩУРІВ ПІСЛЯ ВВЕДЕННЯ АНТИБІОТИКУ Гулієва М.Х., Гасімов Е.М.	40
ЕФЕКТИВНІСТЬ ОЗОНОТЕРАПІЇ ПРИ ЛІКУВАННІ ГЕРПЕТИЧНОГО УВЕЇТУ Деміденкова Г. Г., Демченко К. І., Боголюб М. А., Левков А. А.	42
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ Дерев'янюк Т.В., Звягольська І.М.	44
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я ПОДОРОЖУЧОЇ ЛЮДИНИ Дігтяр Н.І., Герасименко Н.Д., Лавренко А.В., Авраменко Я.М.	46
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЗМІН В РОТОВІЙ ПОРОЖНИНІ З ЗАХВОРЮВАННЯМИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ Донець І.М., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Рябушко О.Б., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Григоренко А.С., Кінаш О.В.	47
ДИНАМІКА ЗМІН МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ БРОНХОАСОЦІЙОВАНОЇ ЛІМФОЇДНОЇ ТКАНИНИ ЛЕГЕНЬ ЩУРІВ ПРИ ВИКОРИСТАННІ КОМПЛЕКСУ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК	